

THAM DỰ HỘI NGHỊ

LIZ nhìn lá thư của Trung Ương Đảng bộ và tự hỏi nó chứa đựng những gì. Nàng cảm thấy hơi bối rối. Nàng phải nhìn nhận nàng không khỏi vui sướng, nhưng tại sao họ không tham khảo nàng trước? Phải chăng Ủy Ban Quận Bộ đã đề nghị tên nàng, hay là Trung Ương tự chọn? Nhưng theo nàng biết thì không ai ở Trung Ương biết nàng. Dĩ nhiên nàng đã có cơ hội gặp các phát ngôn viên không chính thức, và ở hội nghị cấp quận nàng đã bắt tay với viên Đại Diện Đảng Bộ. Có lẽ người đàn ông ở Ban Giao Tế Văn Hóa đã nhớ đến nàng—người đàn ông tóc vàng, hơi ẻo lả, khéo nói. Tên ông ta là Ashe. Ông ta đã chú ý đôi chút đến nàng và nàng đoán ông ta có thể đã đề nghị tên nàng, hoặc nhớ đến nàng khi có học bổng. Ông ta là một con người kỳ quặc, đã đưa nàng đến quán *Black and White* để uống cà phê sau buổi họp và hỏi chuyện về bạn trai của nàng. Ông ta không hề tỏ một lời tán tỉnh nào với nàng—thẳng thắn mà nói—nhưng nàng thấy ông ta đã hỏi nàng một lô câu về nàng. Nàng vào Đảng bao lâu rồi, ở xa cha mẹ có nhớ nhà không? Có nhiều bạn trai hay chỉ có một người đặc biệt gần bó? Nàng không quan tâm nhiều đến ông ta nhưng câu chuyện ông ta nói đã có ảnh hưởng

—Nhà Nước Công Nhân của Cộng Hòa Dân Chủ Đức Quốc, quan niệm về thi sĩ công nhân và văn văn. Chắc hẳn ông ta biết rành về Đông Âu, nhất định ông ta đã du lịch nhiều. Nàng đoán ông ta là một giáo sư, ông ta có cái vẻ hơi mô phạm, nói năng lưu loát. Sau đó có buổi quyền tiền cho Quý Tranh đấu, Ashe đã góp vào một Anh-kim, nàng đã không khỏi lấy làm lạ. Bây giờ thì nàng chắc chắn rồi, đúng là như vậy : chính Ashe đã nhớ đến nàng. Ông ta đã nói với sĩ đó ở Quận Bộ Luân Đôn và Quận Bộ đã cho Trung Ương biết hay đại khái như thế. Làm việc theo lối này kẻ ra cũng ngộ ngộ, nhưng Đảng luôn luôn giữ bí mật, và nàng nghĩ đó cũng là phần vụ của một Đảng Cách Mạng. Sự bí mật không làm Liz thích thú lắm, nó có vẻ không lương thiện. Nhưng nàng cho là cần thiết, và có Trời biết, có nhiều người khoái như vậy.

Nàng đọc lại lá thư. Nó viết bằng giấy của Trung Ương, có một dấu in đỏ sậm trên đầu trang, lá thư bắt đầu bằng « Đồng chí thân mến ». Nghe có vẻ quân đội quá, Liz nghĩ, và nàng ghét thể, nàng chưa hề quen với hai chữ « Đồng chí ».

Đồng chí thân mến,

Chúng tôi vừa bàn với các đồng chí ở Xã Hội Thống Nhất Đảng của Cộng Hòa Dân Chủ Đức Quốc về việc có thể trao đổi các nhân viên Đảng Bộ ở đây và các đồng chí ở Đức Quốc Dân Chủ Ý kiến được đề ra là tạo một căn bản trao đổi theo cấp bậc và hồ sơ giữa hai đảng chúng ta. Xã Hội Thống Nhất Đảng thừa hiểu rằng những biện pháp kỹ

thị hiện thời của Bộ Nội Vụ Anh khiến cho phái viên của họ khó mà đến Anh Quốc được trong một tương lai gần, nhưng họ cho rằng một sự trao đổi kinh nghiệm vì thế lại càng quan trọng. Họ đã có lòng mời chúng ta chọn năm bị thư phân bộ giàu kinh nghiệm và hồ sơ tốt về việc kích động quần chúng khu phố. Mỗi đồng chí chọn lọc đó sẽ có ba tuần lễ tham dự các buổi bàn cãi Phân Bộ, nghiên cứu sự tiến bộ kỹ nghệ và xã hội, cùng thấy tận mắt bằng chứng gây hấn của bọn Phát-xít ở Tây Âu. Đây là một cơ hội lớn cho các đồng chí chúng ta để học được các kinh nghiệm của một hệ thống xã hội trẻ trung.

Bởi vậy chúng tôi đã yêu cầu Quận Bộ đề nghị trong số cán bộ công nhân ở khu vực của đồng chí những người nào có thể có lợi ích nhất để đi, và tên của đồng chí đã được đề nghị. Chúng tôi muốn đồng chí đi nếu không có gì trở ngại, và thì hành phần hai của kế hoạch — nghĩa là tiếp xúc với một Phân Bộ ở Cộng Hòa Dân Chủ Đức Quốc mà các đảng viên có kiến thức kỹ nghệ giống đồng chí và cũng có những vấn đề như đồng chí. Phân bộ Bayswater đã được xếp song đôi với Neuenhagen. một khu ngoại ô ở Leipzig. Freda Luman Tổng thư ký phân bộ Neuenhagen, đang sửa soạn một cuộc đón tiếp trọng thể. Chúng tôi chắc chắn đồng chí là người xứng hợp với công tác, và sẽ gặt hái được thành công mỹ mãn. Mọi chi phí sẽ được đài thọ bởi Sở Văn Hóa Cộng Hòa Dân Chủ Đức Quốc.

Chúng tôi tin chắc đồng chí sẽ nhận thấy đây là một vinh hạnh lớn lao, khiến cho đồng chí sẽ không để những lý do cá nhân ngăn trở đồng chí nhận lời. Các cuộc thăm viếng sẽ diễn ra cuối tháng tới, khoảng 23, nhưng các đồng

chỉ được chọn sẽ đi riêng rẽ vì các lời mời không trùng nhau. Xin đồng chí vui lòng cho chúng tôi biết càng sớm càng tốt rằng đồng chí có thể nhận lời hay không. và chúng tôi sẽ cho đồng chí biết thêm chi tiết.

Càng đọc nàng càng thấy lạ kỳ. Mở đầu bằng một sự thông báo ngẫu nhiên như vậy, sao họ có thể biết nàng có thể rời khỏi thư viện? Rồi nàng ngạc nhiên nhớ ra Ashe đã hỏi nàng trong những ngày nghỉ nàng làm gì, năm nay đã xin nghỉ phép chưa, và có phải lo âu báo gì nhiều nếu muốn xin nghỉ không. Sao họ không cho nàng biết những người được chọn kia là ai? Có lẽ không có lý do nào đặc biệt khiến họ phải cho biết, nhưng không cho biết thì có vẻ kỳ lạ làm sao ấy. Lá thư lại dài quá. Ở Trung Ương họ thường khó khăn về chuyện dùng thư ký đến nỗi họ thường viết thư ngắn, hoặc nhờ các đồng chí gọi điện thoại. Thư này quá đặc biệt, đánh máy quá khéo, chắc đã không được thực hiện tại Trung Ương. Nhưng nó được ký bởi Ủy Viên Văn Hóa; đúng là chữ ký của ông ta, không thể nghi ngờ gì được. Nàng đã nhìn thấy dạng chữ ký này ở cuối các thông cáo hàng trăm lần. Và lá thư có cái vẻ vụng về, nửa thư lại nửa tôn giáo mà nàng đã quen đầu không thích. Nói rằng nàng có hồ sơ tốt về sự kích động quần chúng khu phố thì thật là ngốc. Nàng không có tài đó. Thật tình nàng ghét loại công việc đó của Đảng — nói vào các loa phóng thanh ở công nhà máy, bán báo *Công Nhân* tại góc đường, đi gõ cửa từng nhà vào những kỳ bầu cử địa phương. Chỉ có công tác cổ vũ hòa bình mới không khiến nàng khó chịu, vì đối với nàng

nó có một ý nghĩa. Mình có thể nhìn vào những đứa trẻ trên đường phố khi mình đi ngang, nhìn vào những người mẹ đẩy những chiếc xe trẻ con những người già nua đứng ở cửa, và mình có thể tự bảo : « Mình đang làm điều này cho họ. » Đó mới thật là đấu tranh cho Hòa Bình.

Nhưng nàng chưa hề trông thấy cảnh tranh đấu giành phiếu và giành bán nhật báo chur thế. Nàng nghĩ có lẽ bởi vì nó khiến chúng hiện nguyên hình. Thật dễ dàng khi có chừng chục người tụ họp trong một buổi họp phân bộ đề tái lập thế giới, bước đi trong hàng ngũ tiên phong của xã hội chủ nghĩa và nói chuyện về sự tất yếu của lịch sử. Nhưng sau đó nàng phải đi ra phố với một chồng nhật báo *Công Nhân*, thường phải đợi hàng một hai tiếng đồng hồ mới bán được một số. Có đôi lần nàng bíp, cũng như các người khác đã bíp, tự mình mua độ chục số để thoát nợ mà về nhà. Trong buổi họp kế tiếp họ sẽ khoe khoang về chuyện đó — quên mất là chính họ cũng đã tự mua — : « Đồng chí Gold đã bán được mười tám số tối Thứ Bảy — Mười tám số ! » Thành quả đề ghi vào biên bản, và bản tin phân bộ nữa. Quận Bộ sẽ xoa tay, và có thể nàng sẽ được đề cập đến trong danh sách Về Quỹ Tranh Đấu trên trang đầu. Thật là một thế giới nhỏ bé, và nàng ước gì họ thành thật hơn chút nữa : nhưng chính nàng cũng nói dối về nó với mình. Có lẽ họ điều thế cả. Hoặc có lẽ các người khác hiểu rõ tại sao người ta phải nói dối nhiều đến thế.

Dường như thật kỳ quặc khi họ cử nàng làm Bí Thư Phân Bộ. Chính Mulligan đã đề nghị — « Đồng chí trẻ tuổi, đầy nhiệt huyết duyên dáng của chúng ta... » Chắc

bầu nghĩ nàng sẽ ngủ với bầu nếu bầu cất nhắc cho nàng thành bí thư. Các người khác đã bầu nàng vì họ có cảm tình với nàng, và vì nàng biết đánh máy. Vì nàng đã chịu khó làm việc và không cố gắng khiến họ phải đi vận động vào cuối tuần. Dầu sao cũng không thường xuyên. Họ đã bầu nàng vì họ muốn có một hội quán nho nhỏ đang hoàng, ấm cúng và đầy tình thần cách mạng mà vẫn không vẻ vời. Thật toàn là một sự gian trá. Alec dường như đã hiểu điều đó, chàng không coi nó là quan trọng. « Có người nuôi chim kim tước, có người gia nhập Đảng ». chàng có lần đã nói thế, và đúng thật. Ít nhất ở Nam Bayawater câu đó đúng, và Quận Bộ thừa biết điều đó. Đó là lý do tại sao nàng được đặc biệt tuyển chọn; đó là lý do tại sao nàng nhất quyết không chịu tin rằng Quận Bộ đã can thiệp vào. Nàng chắc chắn câu giải đáp là Ashe. Có lẽ ông ta mê nàng; có lẽ ông ta không phải là người ẻo lả mà chỉ trông có vẻ thế thôi.

Liz nhún vai, hơi quá mức bình thường, thứ động tác quá lạm mà người ta làm khi bị kích động và có một mình. Dầu sao nàng cũng sắp được đi ngoại quốc, khỏi phải tốn tiền mà lại có vẻ lý thú. Nàng chưa hề xuất ngoại lần nào và chắc chắn sẽ không đủ tiền để đi. Chuyên đi có vẻ đầy hứa hẹn sẽ có nhiều chuyện vui. Nàng đã có nhiều thành kiến về người Đức. Theo lời người ta nói, nàng biết Tây Đức chỉ có toàn bọn quân phiệt và lũ người thích trả thù, còn Đông Đức thì dân chủ và yêu chuộng hoà bình. Nhưng nàng không nghĩ rằng tất cả những người Đức tốt lành đều ở một bên và tất cả những người Đức xấu xa ở bên kia. Và chính những người Đức xấu xa đã

giết cha nàng. Có lẽ đó là lý do Đảng đã chọn nàng — như một hành vi rộng lượng hòa giải. Có lẽ đó là điều Ashe đã nghĩ đến khi hỏi nàng những câu hỏi đó. Dĩ nhiên, đó là lời giải đáp. Bỗng dưng lòng nàng tràn ngập một cảm giác ấm áp biết ơn đối với Đảng. Họ thật là những người đứng đắn và nàng hãnh diện cùng biết ơn được ở trong hàng ngũ của họ. Nàng đi lại bàn và mở ngăn kéo trong một cái bọc cũ là nơi nàng giữ các giấy viết của Phân Bộ và các con tem. Đặt một tờ giấy vào chiếc máy chữ Underwood đã cũ mòn — Quận Bộ đã gửi xuống khi nghe tin nàng biết đánh máy ; nó hơi nhảy một một chút nhưng cũng còn tốt — nàng đánh máy một lá thư nhận lời tươt tất và đầy lòng biết ơn Trung Ương thật là tuyệt — nghiêm minh, nhân ái, vô tư và trường cửu. Họ là những người thật tốt. Những người tranh đấu cho hoà bình. Khi nàng đóng ngăn kéo lại nàng chợt thấy tấm danh thiếp của Smiley.

Nàng chợt nhớ đến người đàn ông nhỏ thó có bộ mặt nhăn nheo, thành khẩn, đứng ở cửa phòng nàng và hỏi : « Đảng có biết chuyện của cô và Alec không ? » Nàng thật ngạc nhiên quá. Thôi, giờ thì không nên bận tâm về chuyện ấy nữa.